

„Chvilka pro čtenáře“ – aktivita pro nácvik vrstevnického hodnocení

Charakteristika:

Aktivita rozvíjí schopnost poskytování a přijímání zpětné vazby, skupinové spolupráce, komunikace, empatie a sebereflexe. Je vhodná pro žáky, kteří již mají ve třídě stanovená společná pravidla pro vrstevnické hodnocení a zažili vrstevnické hodnocení ve výuce.

Cíl:

Naučit se poskytnout a přijmout zpětnou vazbu (čtenáře/mluvčího a posluchačů) k zadanému úkolu.

Velikost skupiny:

Třída základní nebo střední školy.

Čas:

15–30 minut

Pomůcky:

Čtenářské deníky žáků. Možno využít ICT.

Postup:

1. Na základě zápisu ve čtenářském deníku prezentuje žák knihu před třídou.
2. Představí, co četl, proč si knihu vybral, žánr, kdo je hlavní postava, kdo jsou vedlejší postavy a popíše děj. Potom odpovídá na otázky spolužáků.
3. Otázky mohou být věcné, týkající se obsahu děje, nebo doplňující, zaměřené na to, co referující žák nezmínil.

Příklady otázek:

- Co tě na knize nejvíce zaujalo?
  - Přečetl by sis ji znovu? Proč?
  - Chtěl bys být jako některá postava příběhu? Která?
  - Doporučil bys ji k četbě ostatním? Komu ano? Komu ne?
  - Kdyby ses setkal s autorem knihy, na co by ses ho zeptal?
  - Je kniha členěná do kapitol, nebo není?
  - Kolik má kniha stran?
  - Která část je pro tebe nejzajímavější? Mohl bys ji přečíst?
  - Mohl bys nám ukázat některé ilustrace, které jsi ke knize vytvořil?
4. Žáci se vyjadřují k přednesenému referátu. Zhodnotí informace a jejich přínos.
  5. Na závěr doporučujeme provést vyhodnocení (přínosu, pocitů, svého aktivního zapojení...) ze strany referujícího i spolužáků. Jde o vzájemné poskytnutí si zpětné vazby.

Tato fáze vyžaduje předchozí průpravu žáků. Předem si stanovte pravidla vzájemné komunikace ve třídě a chování. Pravidla by měli žáci tvořit společně, aby se s nimi mohli lépe ztotožnit. Hodí se mít pravidla vyvěšená ve třídě a průběžně si je připomínat, pokud je některé dítě nedodrží.

Pravidla by měla zahrnovat například tyto zásady:

- Nekritizujeme osobnost/povahu spolužáka.
- Neposmíváme se.
- „Nenálepkuje“ a podobně.

Varianty, komentáře:

- Pro efektivnější komunikaci můžeme změnit uspořádání třídy a sedět například v kruhu.
- Žákům, kteří se dotazují, můžete poskytnout kritéria hodnocení práce, podle kterých mohou následně formulovat vlastní otázky.
- Na závěr můžete žáky požádat, aby podle těchto kritérií práci spolužáka zhodnotili.

Faktory úspěchu:

Předem si ujasněte pravidla:

- Ten, kdo přijímá zpětnou vazbu, má právo se zdržet odpovědi nebo si vyžádat čas na odpověď.
- Při vrstevnickém hodnocení každý jednoduše popisuje, co se mu líbí/nelíbí; „nenálepkuje“, hodnotí práci, nikoli osobnost žáka.
- Aktivitu ved'te v pozitivním duchu - není cílem, aby referující byl v nepohodě.
- Ved'te žáky k formulování vhodných otázek v přiměřeném rozsahu.
- Aktivity se účastněte jako moderátor, dejte prostor referujícímu a spolužákům. Podle svého uvážení se zapojte na konci.

Rizika:

Nejde o to, aby se žáci snažili referujícího „nachytat“. Měli by klást otázky, o kterých sami předpokládají, že je referující zvládne zodpovědět.

Vyhodnocení:

Na závěr doporučujeme provést vyhodnocení (přínosu, pocitů, svého aktivního zapojení...) ze strany referujícího i spolužáků.

Hodnocení práce skupiny:

- kladení jasných, srozumitelných otázek referujícímu
- sledování linie příběhu

Hodnocení práce referujícího:

- písemný projev;
- ústní projev během prezentace;
- schopnost reagovat na otázky spolužáků a zasvěceně diskutovat o přečteném dílu;
- výběr ukázky z knihy a její hlasité čtení;
- vlastní výstižná ilustrace.

Ponechte žákům dostatečný prostor k hodnocení a iniciativě. Do hry vstupujte jen tehdy, když někdo poruší pravidla nebo se aktivita zadrhne (žáci si s hodnocením neví rady, potřebují pomoc, debata se rozběhla příliš široce...).

Zdroj: Autorský tým APIV-B.